

/instituut voor
de Nederlandse
taal/

Language Variety at the Dutch Language Institute

www.ivdnt.org

Tanneke Schoonheim
Senior researcher / linguist

The Dutch Language Institute

- central position in the Dutch-speaking world
- widely accessible scholarly institute in the field of the Dutch language
- developer, keeper and distributor of corpora, lexica, dictionaries and grammars (CLARIN center)

Language Variety

- between the various Dutch-speaking countries
- within the various Dutch-speaking countries

The European area

- Belgium
Flanders
- The Netherlands

The South American area

- Surinam
- Dutch Caribbean
 - Aruba
 - Curaçao
 - St. Maarten

- supports the Dutch language at home and around the world
- stimulates people and parts of society to use Dutch in the most effective and efficient way possible
- develops language policies and services

Institute vs. Union

Dutch Language Institute:

- develops and/or hosts language materials for research and education

Dutch Language Union:

- uses the language materials of the institute to facilitate the exchange of knowledge of Dutch in the world

Language materials

- historical dictionaries of Dutch
- contemporary dictionaries of Dutch
- a wordlist for spelling purposes
- a series of bilingual dictionaries
- a portal on the grammar of Dutch
- terminology lists and databases

Language Variety between the Dutch-speaking countries

- Influence of English: the Netherlands, Surinam, Belgium
- Influence of French: Belgium
- Influence of Papiamentu: Dutch Caribbean
- Influence of indigenous languages: Surinam

Loanwords: Dutch inflection

	(present)	(past)
1 sg	upload	uploadde
2 sg	uploadt	uploadde
3 sg	uploadt	uploadde
1, 2, 3 pl	uploaden	uploadden
infinitive	uploaden	
past participle	geüpload	
present participle	uploadend	

Loanwords: Dutch context

- Google biedt grootgebruikers van opslag de mogelijkheid om harde schijven op te sturen. Het bedrijf **uploadt** die dan naar de cloudopslag van Google.
- Vaak is voor het **uploaden** een username en een password vereist.
- Wanneer u een bestand probeert te sluiten terwijl dit wordt **geüpload**, wordt er een dialoogvenster weergegeven met de voortgang van de upload.

Loanwords: Dutch compounds and derivations

- Door de toenemende vraag naar data, snelheid én **uploadcapaciteit** zijn er een aantal ontwikkelingen in kabbelland.
- De **uploadsnelheid** is de snelheid waarmee een op een computernetwerk aangesloten apparaat data naar het netwerk kan sturen.
- Wij kunnen jouw (bedrijfs)presentatie door middel van een **data-upload** op de USB stick zetten.

Language Variety between Dutch-speaking countries: projects

- Woordenlijst Nederlandse Taal

taal:
unie | woordenlijst.org

- Algemeen Nederlands Woordenboek

Woordenlijst Nederlandse Taal

Online: www.woordenlijst.org

ca. 190.000 Dutch words and paradigms

Paper edition: 'Groene Boekje'

ca. 52.000 Dutch words and paradigms

- 5.000 most frequent words of Dutch
- 47.000 most frequent words from logfiles

Woordenlijst Nederlandse Taal

Focus on:

- correct spelling
- reliability for users

Less important:

- geographical information

Woordenlijst Nederlandse Taal

Corpus: newspaper and web material

- Belgium and the Netherlands: huge amount of data
- Surinam and Dutch Caribbean: far less corpus data

Woordenlijst Nederlandse Taal

Subcorpora per country

- Surinam 2500 words
- Dutch Caribbean: 400 words

Algemeen Nederlands Woordenboek

- contemporary Dutch
- 75.000 entries and growing by the day
- corpus-based

- <http://anw.ivdnt.org>

Algemeen Nederlands Woordenboek

zwampvis

zwampvis 1.0

((vooral) in Suriname)

vis die in moerassen leeft; moerasvis

Bron: Cláudio Dias Timm
(CC BY-SA 2.0)

, de pataka, de

Zoek 'zwampvis' ook in:

[INT-woordenboeken](#)

[CHN \(login nodig\)](#)

[Wikipedia](#)

[Google](#)

Combinatiemogelijkheden

met adjectief ervoor

een populaire zwampvis

+ Toon 1 Voorbeeld

Woordfamilie

Als deel van een afleiding

zwampvisje

Woordsoort

Type substantief

Naamtype soortnaam

Geslacht mannelijk

Lidwoord de

Betekenisklasse diernaam

Spelling en flexie

	Vorm	Afbreking
Enkelvoud	zwampvis	zwamp.vis
Meervoud	zwampvissen	zwamp.vis.sen
Verkleinvorm	zwampvisje	zwamp.vis.je

Woordrelaties

Hyperoniem [vis](#)

Synoniem moerasvis

Algemeen Nederlands Woordenboek

zeeklas 1.0

((vooral) in België, onderwijs basis [basisonderwijs])

kamp met lessen van een groep schoolkinderen aan zee; schoolkamp aan zee

Spreekwoorden
Combinatiemogelijkheden
Vaste verbindingen
[Voorbeelden](#)

Zoek 'zeeklas' ook in:

[INT-woordenboeken](#) [↗](#)
[CHN \(login nodig\)](#) [↗](#)
[Wikipedia](#) [↗](#)
[Google](#) [↗](#)

[Eigenschap of hoedanigheid algemeen] is een verblijf met lessen van een groep schoolkinderen aan zee; is een schoolkamp aan zee

[+ Meer kenmerken](#)

Hoofdsemagram: schoolkamp

[+ Toon hoofdsemagram](#)

Algemene voorbeelden

Wij zijn de kinderen van het derde en het vierde leerjaar uit Eeklo. Wij gaan dit jaar van 6 tot en met 8 mei op zeeklas aan onze Noordzeekust.

— <http://opzeeklas.weebly.com/>, 2013

[+ Meer voorbeelden](#)

Woordfamilie

Als deel van een afleiding

zeeklasje

Geslacht vrouwelijk
Lidwoord de
Betekenisklasse abstractum

Spelling en flexie

	Vorm	Afbreking
Enkelvoud	zeeklas	zee.klas
Meervoud	zeeklassen	zee.klas.sen
Verkleinvorm	zeeklasje	zee.klas.je

Woordrelaties

Hyperoniem kamp

Woordvorming

Type samenstelling
Linkerlid zee
Linkerlidtype substantief
Rechterlid klas
Rechterlidtype substantief
Tussenklank geen

[Zoek woord in Etymologiebank](#) [↗](#)

Algemeen Nederlands Woordenboek

kaneelappel

Per betekenis:

- 1.0: appel met kaneel
- 2.0: verzamelvrucht van de kaneelappelboom
- 3.0: kaneelappelboom

kaneelappel 2.0

((vooral) in Suriname)

groene of gele verzamelvrucht van de kaneelappelboom, waarvan de schil bedekt lijkt te zijn met schubben en waarvan het witte vruchtvlees met zwarte zaden smaakt naar kaneel

Bron: Ahmad Fuad Morad (CC BY-NC-SA 2.0)

schubappel

Per betekenis:

- 1.0: verzamelvrucht van de schubappelboom
- 2.0: schubappelboom

Per onderwerp:

Toon het hele artikel

- Semagrammen
- Woordfamilie
- Woordrelaties
- Woordvorming
- Spreekwoorden
- Combinatiemogelijkheden
- Vaste verbindingen
- Voorbeelden

Zoek 'schubappel' ook in:

- INT-woordenboeken
- CHN (login nodig)
- Wikipedia
- Google

schubappel 1.0

((vooral) op de Caraïbische eilanden)

groene of gele verzamelvrucht van de schubappelboom, waarvan de schil bedekt lijkt te zijn met schubben en waarvan het witte vruchtvlees met zwarte zaden smaakt naar kaneel

Semagram

Een schubappel...

is een vrucht

- Minder kenmerken

Hoofdsemagram: kaneelappel

+ Toon hoofdsemagram

Algemene voorbeelden

Het lijkt wel een wat groot uitgevallen groene dennenappel, deze suikerappel. De hartvormige vrucht, die ook wel zoetzak, kaneelappel of schubappel wordt genoemd, is ongeveer 10 cm lang en heeft een schil van gesloten schubben. Als de vrucht rijp is, barsten de schubben open. Het vruchtvlees is uitgesproken zoet en er zitten grote zwarte oneetbare pitten in.

— <http://www.groentenenfruit.nl/veggipedia/product/suikerappel.html>

Woordfamilie

Bron: Ahmad Fuad Morad (CC BY-NC-SA 2.0)

stand zacht en

blauw; is bij
oft wit

en groene
e hartvormige
lappel of
jeveer 10 cm
en schubben.
ubben open.
et en er zitten

pedia/product

Woordsoort

Type	substantief
Naamtype	soortnaam
Geslacht	mannelijk
Lidwoord	de
Betekenisklasse	zaaknaam

Spelling en flexie

	Vorm	Afbreking
Enkelvoud	schubappel	schub.ap.pel
Meervoud	schubbappels	schub.ap.pels

Woordrelaties

Hyperoniem	vrucht
Synoniem	kaneelappel; suikerappel; zoetzak ((vooral) in Suriname)

Woordsoort

Type	substantief
Naamtype	soortnaam
Geslacht	mannelijk
Lidwoord	de
Betekenisklasse	zaaknaam

Spelling en flexie

	Vorm	Afbreking
Enkelvoud	kaneelappel	ka.neel.ap.pel
Meervoud	kaneelappelen	ka.neel.ap.pe.len
Meervoud	kaneelappels	ka.neel.ap.pels

Woordrelaties

Hyperoniem	vrucht
Synoniem	suikerappel; zoetzak
Synoniem	schubappel ((vooral) op de Caraïbische eilanden)

Algemeen Nederlands Woordenboek

kleed 2.0

((vooral) in België)

kledingstuk voor vrouwen, dat bestaat uit een bovenlijf en een rok die aan elkaar vast zitten; jurk

Vaak in de verkleinvorm gebruikt.

Semagram

Een kleed...

is een kledingstuk

+ Meer kenmerken

Hoofdsemagram: jurk

+ Toon hoofdsemagram

Algemene voorbeelden

Je doet er goed aan om een stukje stof of een foto van je kleed mee te nemen, op die manier weet Katrijn meteen wat ze je mag aanraden. Heb je bijvoorbeeld een kleed met een lage rug, maar toch een hoge halssluiting, dan kies je best voor een BH waarvan de lintjes zich onderaan de rug kruisen. Of heb je misschien gekozen voor de vrouwelijkheid van naakte schouders? Dan behoort een BH met afneembare of plastieken bandjes tot de mogelijkheden.

— <http://www.lovingyou.be/ingeriemariefleur/katrijn.html>

+ Meer voorbeelden

Combinatiemogelijkheden

als object bij een werkwoord

een kleed aantrekken

een kleed dragen

Bron: Gabriel Saldana
(CC BY-SA 2.0)

ik weefsel van stevige stof gemaakt om te bedekken de vloer, of om ergens overheen te lopen; en meubelstuk, bijvoorbeeld een tafel

Bron: Christine und Hagen Graf
(CC BY 2.0)

Woordsoort

Type	substantief
Naamtype	soortnaam
Geslacht	onzijdig
Lidwoord	het
Betekenisklasse	zaaknaam

Spelling en flexie

	Vorm	Afbreking
Enkelvoud	kleed	kleed
Meervoud	kleden	kle.den
Verkleinvorm	kleedje	kleed.je

Woordrelaties

Hyperoniem	kledingstuk
Synoniem	jurk

— *Alle verhalen*, Kristien Hemmerechts, 2001

+ Meer voorbeelden

erkante, rechthoekige of ronde vorm
t van een stugge, stevige stof, bijvoorbeeld wol

: te bedekken of om ergens overheen

n, zij beet hem in de pols, hij liet haar de schouders. Ze klauwde naar zijn handen om haar polsen. Samen stonden tegen het koffietafeltje en toen haar tanden in zijn hals, hij kromp in t haar niet los.

Woordsoort

Type	substantief
Naamtype	soortnaam
Geslacht	onzijdig
Lidwoord	het
Betekenisklasse	zaaknaam

Spelling en flexie

	Vorm	Afbreking
Enkelvoud	kleed	kleed
Meervoud	kleden	kle.den
Verkleinvorm	kleedje	kleed.je

Algemeen Nederlands Woordenboek

- A kledingcoach
- B *kledingfabrikant*
- C kledingindustrie
- D *kledingketen*
- E *kledingomzet*
- F *kledingontwerp*
- G *kledingontwerper*
- H *kledingrek*
- I *kledingsafari*
- J *kledingstuk*
- K *kledingtoelage*
- L *kledingverhuur*
- M kledingvoorschrift
- N kledingwinkel
- O kledingzaak
- P kleed
- Q *kleedgedrag*
- R kleedkamer

Informatie over een woord

Woorden met bepaalde kenmerken

Beschrijf een woord

Zoek woorden met bepaalde kenmerken

Ik zoek woorden die...

... vooral gebruikt wordt

+ Nog een kenmerk

Nederland

België

Suriname

Caraïbische eilanden

Language Variety within the Dutch speaking countries

Dictionary of the Southern Dutch Dialects (DSDD)

Portal for dialect dictionaries

- Flemish
- Brabantian
- Limburgian
- (to be expanded later)

Language Variety within the Dutch speaking countries

Hercules_integratie

/instituut voor de Nederlandse taal/

Kies een tabel: (vooraf CTRL ingedrukt houden om tabel toe te voegen, of SHIFT voor tabel in nieuwe tab)

Kies een tabel

concept_list:

±2.335 rij(en) gevonden

Toon rijen

ZOEK in gehele tabel:

...

ader	find lemmata	find keywords
agrimonie	find lemmata	find keywords
akkerboterbloem	find lemmata	find keywords
akkerhoornbloem	find lemmata	find keywords
akkermunt	find lemmata	find keywords
akkerwinde	find lemmata	find keywords

Language Variety within the Dutch speaking countries

keywords: 11 rij(en) gevonden (uit ±307.861 rijen)
Toon 5 rijen

ZOEK in gehele tabel:

Eerste Vorige 1 2 3 Volgende Laatste

dictionary	publication_id	lemma	keyword	keyword_org
wbd	III_4_3			munt
wbd	III_4_3			paardsbloemheilige
wbd	III_4_3			paardsbruinheilige
wld	III_4_3			knapperd
wld	III_4_3			muntkruid
				Volgende Laatste
				PDF Afdrukken

Language Variety within the Dutch speaking countries

Hercules_integratie

/instituut voor
de Nederlandse
taal/

Kies een tabel: (vooraf CTRL ingedrukt houden om tabel toe te voegen, of SHIFT voor tabel in nieuwe tab)

Kies een tabel

x union_table: 4 rij(en) gevonden (uit ±2.867.853 rijen)
Toon rij(e)

ZOEK in gehele tabel:

Vorige Volgende

dictionary	region	lemma	keyword	location_place
wbd	Brab	wouw	wije	
wbd	Brab	wouw	wije	
wvd	Brab	wouw	wije	nokke-Heist, WV
wvd	Brab	wouw	wije	as, OV
	Fland	wouw	bruwier	
	Fland	wouw	bruwier	

Language Variety within the Dutch speaking countries

- Pilot on animal names

Dataset	524 concepts
13th century Dutch:	790 entries
Flemish:	173 entries
	2694 keywords

Language Variety within the Dutch speaking countries

Dutch

dialect

kiekendief 'harrier' *bruwier*

wouw 'kite'

bruwier

valk 'falcon'

bruwier ?

Conclusion

The Dutch Language Institute pays attention to all variants of Dutch, both between the countries that are part of the Dutch Language Union and within their borders.

Current projects are:

- Woordenlijst Nederlandse Taal
- Algemeen Nederlands Woordenboek
- Dictionary of the Southern Dutch Dialects

Conclusion

Future projects will build on these projects, collecting and describing new data, linking this data to the existing datasets, and preparing the data for the various groups of intended users, thus providing a solid basis and environment for many kinds of contemporary and historical linguistic research and an easily accessible platform for linguistic knowledge to be used by language users of the entire Dutch speaking community as well.

/instituut voor
de Nederlandse
taal/

Thank you!

www.ivdnt.org

Tanneke Schoonheim
Senior researcher / linguist